

STORTINGET

Innst. 250 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 70 L (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i tolloven (forskriftshjemmel om at loven skal gjelde for Svalbard) og endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømuttergifter (forlenget strømstønad)

Til Stortinget

1. Endringer i tolloven

1.1 Sammendrag

Departementet foreslår en hjemmel i tolloven om at departementet kan gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard, og om Svalbard skal være eget tollområde.

Bakgrunn og vurderinger av forslag er nærmere omtalt i proposisjonen.

For å kunne etablere vareførselskontroll på Svalbard før vareførselsloven trer i kraft, er det behov for å innta en hjemmel i gjeldende tollov tilsvarende vareførselsloven § 1-2 sjette ledd, begrenset til Svalbard. Det foreslås derfor en hjemmel i tolloven om at departementet kan gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard, og om Svalbard skal være eget tollområde. Videre foreslås det at departementet kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold. Departementet foreslår at en slik hjemmel tas inn i tolloven § 1-3 fjerde ledd.

Departementet viser til forslag til endring i tolloven § 1-3 nytt fjerde ledd. Det foreslås at endringen trer i kraft straks.

Tolletatens merknader til tiltaket i 2022 anslås til 12 mill. kroner. Kostnadene omfatter lønn til tjenestemenn på Svalbard, lokaler/husleie, transportkostnader, nødvendige midlertidige systemtilpasninger, kontrollutstyr mv. Regjeringen vil fremme forslag om økt bevilgning til Tolletaten i tråd med dette.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, Benjamin Jakobsen, May Britt Lagesen, Tellef Inge Mørland og Mona Nilsen, fra Høyre, fung. leder Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Sigbjørn Gjelsvik og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, May Helen Hetland Ervik og Hans Andreas Limi, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, slutter seg til regjeringens forslag til lovendringer i tolloven.

2. Endringer i strømstøndsloven

2.1 Sammendrag

Departementet foreslår endringer i midlertidig lov av 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømuttergifter (strøm-

stønadsloven). Det foreslås at strømstønadsloven forlenges slik at den gjelder energibruk til og med mars 2023.

Strømstønadsloven er vedtatt som en midlertidig lov, og gjelder energibruk fra og med desember 2021 til og med mars 2022. Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for økonomisk stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter. På bakgrunn av oppdaterte vurderinger av kraftsituasjonen fremover foreslår departementet at strømstønadsloven forlenges slik at energibruk fra og med desember 2021 til og med mars 2023 omfattes. Departementet foreslår endringer i § 2 om lovens virkeområde og § 12 om ikrafttredelse og opphevelse av loven. Departementet foreslår at loven oppheves 1. juli 2023. Det foreslås ingen øvrige endringer i loven.

Se omtale i proposisjonen av bakgrunn, forslag til endringer i strømstønadsloven, forholdet til annet lovverk og økonomiske og administrative konsekvenser.

2.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag til lovendringer i strømstønadsloven.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser i tillegg til sine merknader i Innst. 251 S (2021–2022) om endring i strømstønadsloven, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I strømstønadsloven gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadsatts basert på følgende formel: $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i desember 2021 skal stønadsatts baseres på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. *For forbruk i oktober, november og desember 2022 skal stønadsatts baseres på følgende formel: $0,9 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.*»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til sine merknader i Innst. 251 S til Prop. 77 S (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti støtter forlengelsen av strømstønadsloven. Forlengelsen er helt nødvendig, gitt utsiktene til at det høye prisnivået på strøm vil vedvare lenge på grunn av krigen i Ukraina, gassprisens forventede høye nivå, samt den lave fyltingsgraden i Norges vannmagasiner m.m. Disse medlemmer merker seg at høringsuttaalelsene er positive til forlengelsen, men også at det er gitt innspill om

utvidelser til fritidsboliger og næringsvirksomhet ut over landbruks- og veksthusnæringene, uten at dette er tatt inn fra regjeringen.

Disse medlemmer finner det urimelig at næringsvirksomhet med strøm som en betydelig innsatsfaktor, og med unntak kun for landbruks- og veksthusnæringene, ikke omfattes av strømstønad i en situasjon som fortsatt preges av negative effekter etter smitteverntiltakene mot pandemien. Disse medlemmer mener derfor at strømstønadsloven bør inneholde en eksplisitt adgang til gjennom forskrift å innrette strømstønad mot øvrig næringsvirksomhet. Også mange hytter og fritidseiendommer vil i vinterhalvåret ha et helt nødvendig behov for oppvarming for å hindre skade, og derved medføre utgifter som for mange oppleves svært tyngende. Departementets forskriftshjemmel bør derfor omfatte adgang til å utforme strømstønad også for disse.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«I strømstønadsloven gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet, eller annen næringsvirksomhet. *Departementet kan ved forskrift også utforme bestemmelser som omfatter nettkunder registrert som fritidsboliger.*»

«I strømstønadsloven gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi). *For forbruk i desember 2021 til mars 2022 gjelder 70 øre per kWt som terskelverdi.*»

«I strømstønadsloven gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadsatts basert på følgende formel: $1,0 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i desember 2021 skal stønadsatts baseres på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. *For forbruk i januar til mars 2022 skal stønadsatts baseres på følgende formel: $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.*»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at regjeringens etablerte strømkompensasjon dekker bare mindre deler av folks økede strømutfgifter. Fremskrittspartiet fremmet forslag i sitt alternative statsbudsjett om å fjerne elavgift og merverdiavgift på strøm. Det er også mulig å innføre et tak på strømprisen, noe Fremskrittspartiet har fremmet forslag om gjeldende også for næringsvirksomhet og fritidsboliger, men som dessverre har blitt avvist.

Disse medlemmer viser til Olje- og energidepartementets svar den 3. april 2022 på spørsmål 14 fra Stortingets finanskomité v/Fremskrittspartiets fraksjon om provenyet ved å øke den forlengede strømstønad fra 80 pst. av prisen over 70 øre per kWh, til 100 pst. av prisen over 50 øre per kWh. Disse medlemmer mener den delen av svaret som omtaler en pris over 50 øre per kWh som ikke å være ekstraordinært høy, signaliserer liten forståelse for de økonomiske utfordringer mange nå opplever. Det kan også slås fast at gjennomsnittsprisen i Sør-Norge de 10 siste år, med unntak for 2021, aldri har ligget over 50 øre per kWh. Disse medlemmer er uenige i at en pris på strøm over 50 øre per kWh ikke er ekstraordinært høy, og deler heller ikke departementets syn om at husholdningene skal betale høye strømpriser begrunnet med å angivelig gi insentiver til energieffektive valg.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts merknader i Innst. 122 S (2021–2022) ved behandlingen av Rødts representantforslag om å innføre makspris på og topssystem for strøm. Dette medlem viser til at snittprisen på kraft i perioden 2010–2020 var 33 øre per kWh eksklusiv merverdiavgift, justert for prisvekst. Produksjonskostnadene for strøm i Norge er fortsatt lave, og konsesjonskraftprisen for 2022 er fastsatt til 11,57 øre/kWh.

Dette medlem vil understreke at dagens priser, også med strømstøtte, fører til mye høyere strømregninger enn vanlig i prisområdene i Sør-Norge. Inntektene fra dette tilfaller i stor grad myndighetene. Dette er penger som dette medlem mener bør tilfalle husholdningene. Rimelig kraft bør forbli et velferdsgode for norske husholdninger og et konkurransefortrinn for norsk næringsliv.

Dette medlem mener at en makspris vil gi husholdningene den nødvendige økonomiske tryggheten framover. Strømforbruket i husholdningene påvirkes lite av høye priser, og vokste i 2021, ettersom utetemperaturen er den viktigste faktoren for forbruk. Dette medlem mener det trengs flere strukturelle grep på sikt, som begrensninger i krafteksport særlig i perioder med lav magasinfylling og et topssystem som hindrer sløsing, og viser til Rødts merknader i Innst. 216 S (2021–2022) og egne forslag om innføring av makspris på strøm i Innst. 251 S (2021–2022).

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny modell for strømstøtte som setter makspris på 35 øre/kWh opp til 3000 kWh, og 70 øre fra 3000–5000 kWh.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til omtale i Innst. 251 S (2021–2022). Dette medlem viser til at dette medlem støttet

regjeringens forslag til etablering av en midlertidig strømstøtteordning. Dette medlem var kritisk til deler av pakkens utforming, blant annet at ordningen premierer høyt forbruk. Samtidig kan innretningen på ordningen redusere insentivene til å flytte forbruk fra tider på døgnet med høyt forbruk til tider på døgnet hvor forbruket er mindre. Dagens utforming fører også til mindre insentiver til å investere i energieffektiviserende tiltak. Dette medlem mener nå at man istedenfor å videreføre denne ordningen et helt år, heller burde benytte anledningen til å innføre en ordning som ikke har negative effekter på etterspørselen etter energieffektiviserende tiltak, og en ordning som ikke premierer et høyt forbruk. Dette medlem har tidligere foreslått at grunnrenteskatt ut over et nærmere definert normalnivå bør deles ut igjen til folk. Disse høye skatteinntektene kommer som en følge av at folk har hatt høye strømpriser i en periode. Denne ekstraintjeningen bør derfor utbetales til alle. Dette medlem er av den oppfatning at denne ordningen bør innføres på permanent basis og ikke som en kriseløsning. Dette medlem har derfor fremmet dette forslaget i Innst. 251 S (2021–2022).

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

I strømstøndsloven gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet, eller annen næringsvirksomhet. Departementet kan ved forskrift også utforme bestemmelser som omfatter nettkunder registrert som fritidsboliger.

Forslag 2

I strømstøndsloven gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 50 øre per kWh eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi). For forbruk i desember 2021 til mars 2022 gjelder 70 øre per kWh som terskelverdi.

Forslag 3

I strømstøndsloven gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $1,0 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i desember 2021 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i januar til

mars 2022 skal stønadssatsen baseres på følgende formel:
 $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.

Forslag fra Rødt:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge frem en ny modell for strømstøtte som setter makspris på 35 øre/kWt opp til 3000 kWt, og 70 øre fra 3000–5000 kWt.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti, med unntak av § 5 tredje ledd, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Vedtak til lov

om endringer i tolloven (forskriftshjemmel om at loven skal gjelde for Svalbard)

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel gjøres følgende endringer:

§ 1-3 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard, og om Svalbard

skal være eget tollområde. Departementet kan også fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

II

Loven trer i kraft straks.

B.

Vedtak til lov

om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (forlenget strømstønad)

I

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder energibruk fra og med desember 2021 til og med mars 2023.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. For forbruk i desember 2021 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$. *For forbruk i oktober, november og desember 2022 skal stønadssatsen baseres på følgende formel: $0,9 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.*

§ 12 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. juli 2023.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i finanskomiteen, den 7. april 2022

Tina Bru

fung. leder

Sigbjørn Gjelsvik

ordfører